

DE BONGARD

TIJDSCHRIFT VAN HEEMKUNDEVERENIGING
DE BONGARD
SIMPELVELD - BOCHOLTZ

JAARGANG 15

NUMMER 1

MAART 2003

COLOFON

Medewerkers:

M.G.H. Vliex-Hensgens
M.J. Horbach
P.H.J. Janssen
F.van der Smissen
W.A.A.F. Strolenberg

Eindredactie en vormgeving:

P.H.J. Janssen

Correspondentie-adres:

Mevr. M. Vliex-Hensgens
Stationstraat 3d
6369 VG Simpelveld
Tel.: 045 - 544 10 74

ISSN 1383 - 9896

INHOUD

Inhoudsopgave.	1
Kroniek en genealogie van het geslacht Rhoen. (5)	2
Rectificatie.	10
Activiteitenprogramma.	10
“Vrugjoar”	11
Dumont. Deel 1	13
Bidprentje van een honderdjarige.	17
Een vergeten kaart van Overhuizen.	19

De verantwoordelijkheid voor de inhoud van het artikel ligt bij de auteur.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie.

Dit tijdschrift verschijnt vier maal per jaar en is gratis voor leden van "De BONGARD"

.Kosten lidmaatschap € 12,50 per jaar.

Aanmeldingen: Secretariaat "De BONGARD",

Wilhelminastraat 29, 6351 GN Bocholtz. Tel.: 045 - 544 11 17.

KRONIEK EN GENEALOGIE VAN HET GESLACHT RHOEN

DEEL 5

door H. van Wersch

In deel 2 van onze kroniek "Rhoen" hebt u kunnen lezen dat de "Rhoenen" van vandaag afstammen van de kinderen van burgemeester Henricus Rhoen uit zijn derde huwelijk met Anna Maria Beneke. Want uit het eerste huwelijk was slechts een zoon (namelijk de vermogende Maximiliaan) geboren die niet getrouwd was, en een dochter, Hubertina, die later met Jan Mathias Horsmans was gehuwd. Van 1825 tot 1832 woonden zij op de "Kruutsbreur" en vertrokken om verschillende redenen naar Kaardenbeek, Klimmen.

Dit echtpaar Horsmans-Rhoen kreeg in de loop der jaren elf kinderen, waarvan de drie oudsten op de "Kruutsbreur" geboren zijn. De kroniek en de stamboom van deze familie wordt in een later stadium, bij de geschiedenis van de stam Horsmans, behandeld.

Uit het tweede huwelijk van Henricus Rhoen waren geen kinderen. Uit het derde huwelijk werden o.a. drie jongens geboren waarvan er twee voor zorgden dat de stam Rhoen niet uitgestorven is. Hieronder laten we de levensloop en de stamboom van deze drie zonen volgen.

De oudste telg Antonius Johannes Hubertus Rhoen werd 30 oktober 1830 op de "Kruutsbreur" (nr. 1 op de kaart op pag 3 die de ligging van de gebouwen uit ons verhaal vermeldt) geboren. Enkele jaren later verhuisde hij met zijn ouders naar "Op de Boar" waar naast een kleine boerderij ook het gemeentehuis (zie kaart nr. 3 en 4) gevestigd was waar vader Henricus als gemeentesecretaris en burgemeester zijn beroep uitoefende. De "Kruutsbreur" werd voorlopig verpacht.

Moeder Anna Maria Rhoen-Beneke droeg als "winkeliersche" ook haar steentje bij.

Tijdens zijn jeugd bezocht Antoon de school die tegenover de kerk lag. (nr. 12 op de kaart). Na zijn schooljaren is hij smid geworden. Tegenover het gemeentehuis bevond zich de smidse. (kaart nr.5)

Op 15 november 1858, hij was inmiddels 28 jaar, ging Antoon trouwen met Maria Josephina Lennertz.

Zij was 20 december 1833 in Bocholtz geboren en aldaar 12 oktober 1915 overleden. (zie bidprentje 1)

Het echtpaar Anton Rhoen-Lennertz woonde op de "Bellenhof" (kaart nr. 13) tegenover de "Sjootsehof" (kaart nr. 10), vlak bij de spoorweg Simpelveld-Aken.

Op 23 juni 1863 wordt Antoon Rhoen, smid te Bocholtz, wegens overtreding van de Spoorwegwet door de marechaussee geverbaliseerd, volgens de lijst van misdrijven in de gemeente Simpelveld, opgemaakt door de politie.

Uit dit huwelijk kwamen de volgende zes kinderen ter wereld:

1. **Maria Josepha Rhoen**, geboren 23 maart 1860 en in 1918 overleden.

Zij was op 2 mei 1885 gehuwd met Andreas Jos. Stassen die 10 september 1856 in Cornelimünster geboren was en in Aken op 4 december overleden is. (zie bidprentje 2). Dit echtpaar Stassen-Rhoen had twee zoons en twee dochters.

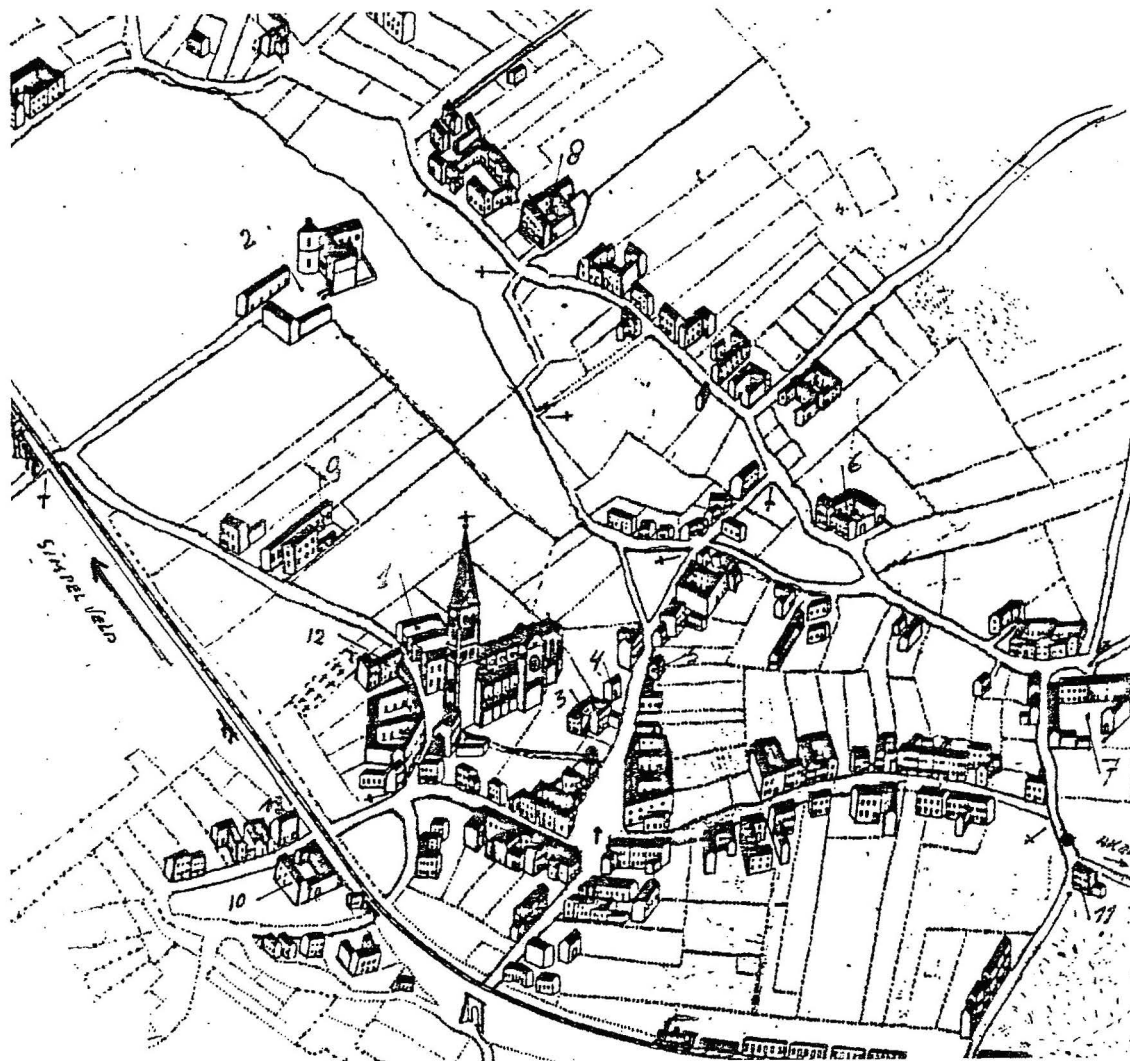
2. **Anna Maria Rhoen** werd op 22 mei 1861 geboren en is op 21-jarige leeftijd overleden op 21 juni 1882. Zij was ongehuwd.

3. **Hendricus Dominicus Jos. Rhoen** werd op 13 maart 1866 geboren en is 17 juni 1929 overleden. Hij was 2 maart 1889 gehuwd met Anna Maria Notermans die op 9 september 1870 in Wittem het levenslicht zag.

EEN GEDEELTE VAN DE KAART VAN BOCHOLTZ UIT 1910

GETEKEND DOOR JOHANNES HISSEL

HOOFD DER SCHOOL VAN 1898 - 1936

1 Kruisbroedershof	5 Woning met smederij	10 "Scholtissenhof"
2 Kasteel De Bongard	6 Hoeve "De Hof"	11 "Zölner huis"
3 Hoeve "Op den Boar"	7 Hoeve "Overhuizen"	12 Oude school + gemeentehuis 1843
4 Woning Rhoen, tevens gemeentehuis	8 "Gilleshof"	13 "Bellenhof"

Zij is in Bocholtz op 30 mei 1917 overleden. (zie bidprentje 3 en 4)

Dit echtpaar had twee dochters, Anna Maria Rhoen, die 1 juni 1889 in Bocholtz ter wereld kwam en op 11 maart 1961 aldaar overleed.

Zij was gehuwd met Johan Jos. Höppener die 21 februari 1878 in Ubach geboren was en op 4 juli 1939 in Bocholtz overleed.

De tweede dochter uit het huwelijk Stassen-Rhoen werd 10 oktober 1890 in Bocholtz geboren en is al na een maand aldaar overleden.

4. **Frans Willem Rhoen** werd 9 juli 1871 in Bocholtz geboren en is aldaar op 19 mei 1940 overleden. Hij huwde op 22 augustus 1907 in Bocholtz met Anna Maria Scheeren die 5 januari 1876 in Bocholtz geboren was en aldaar overleed op 6 februari 1926.

Dit echtpaar had zes kinderen waarover later meer.

5. **Maria Elisabeth Rhoen** was 17 april 1874 geboren en is 25 juni 1932 in Kerkrade overleden (zie bidprentje 5). Zij is 10 april 1902 in Bocholtz gehuwd met Adam Peter Hubert Maes die op 30 mei 1875 in Voerendaal het levenslicht zag. Dit echtpaar Maes-Rhoen kreeg tijdens hun huwelijk twee zoons en drie dochters.

6. **Frederik Joseph Rhoen**, ("Friets"), was de jongste telg. Hij werd 14 juni 1876 in Bocholtz geboren en is 16 november 1953 aldaar overleden. Van beroep was hij eerst metselaar en later mijnwerker. Op 12 juli 1906 is hij in Bocholtz gehuwd met Anna M. Wassenne. Deze was 1 april 1880 in Laurensberg geboren en in Bocholtz op 4 december 1969 overleden. Zij was een dochter van Balthasar Wassenne en Maria Magdalena Schroeder. Dit echtpaar kreeg 13 kinderen.

Voor de kroniek en het vervolg van de stamboom Rhoen komen, zoals u op bovenstaande lijst ziet, slechts nummer vier en nummer zes in aanmerking.

In deel 6 van onze kroniek komen we daarop terug.

De tweede zoon van het echtpaar Rhoen-Beneke was Carolus Hubertus Josephus Rhoen (Karl). Hij werd 7 januari 1838 op "Op de Boar" geboren en is aldaar op 23 mei 1904 overleden. Hij was gehuwd met Maria Josepha Coerver, een dochter van Theodoor Coerver en Maria J. Wierts. (bidpr. 6 en 7)

Zij was op 24 januari 1844 in Bocholtz geboren en aldaar 11 mei 1915 overleden. In de kerk van Bocholtz werd 12 juni 1863 het huwelijk gesloten.

In 1865 vestigde dit echtpaar zich in Simpelveld op de Rodeput waar zij een boerderij hadden, "*op gene Moag*" geheten. Deze plek heet op de dag van vandaag nog zo.

Uit dit huwelijk werden vijftien kinderen geboren, waarvan de twee oudsten in Bocholtz en de rest in Simpelveld op de Rodeput. Van deze vijftien kinderen zijn er tien op jeugdige leeftijd overleden zodat er slechts vijf volwassen werden: drie dochters en twee zoons.

Eén van deze zoons was Dominicus Rhoen. Hij is 72 jaar geworden en was niet gehuwd.

In ons tijdschrift, jaargang 13 nr. 2 pag. 35, staat een mooie foto van het Kerkelijk Zangkoor "Harmonia" waarop Dominicus als trotse vaandeldrager fungeert.

Tot zijn dood heeft hij op de Rodeput gewoond en op 2 maart 1943 in Simpelveld overleden.

De andere zoon, Jan Joseph Rhoen, was 21 januari 1876 in Simpelveld geboren en op 20 september 1906 gehuwd met Mariette Huntjens uit Schimmert.

Zij gingen in Kerkrade wonen waar zij een café en een winkel hadden.

Volgens een uittreksel uit het Bevolkingsregister van Kerkrade, dat ik van mijn oudleerling Frans Brouwers (werkzaam op het archief aldaar) kreeg, verhuisde het echtpaar Rhoen-Huntjens op 28 maart 1908 naar

Jesus! Maria! Joseph! Jakobus!

„Meine Kinder, wir besitzen viele Güter, wenn wir Gott fürchten und alle Sünden meiden und Gutes tun.“
Tob. 4—23.

Dem hl. Messopfer der Priester und der Fürbitte der Gläubigen wird liebevoll empfohlen die Seele

der wohlachtbaren Frau

Maria Josepha Rhoen,

geb. Lonnertz.

Geboren zu Bochoitz, den 29. Dezember 1833, daselbst vermählt den 15. November 1858 mit **Johann Anton Hubert Rhoen**, verwitwet den 27. März 1888, fromm und gottselig im Herrn entschlafen den 12. Oktober 1905, nach langer, schwerer, mit grosser Geduld ertragener Krankheit, zeitig gestärkt mit den hl. Sakramenten.

„Wir bitten und ermahnen euch im Herrn Jesus, dass ihr so, wie ihr von uns unterrichtet worden seid zu wandeln und Gott zu gefallen, auch wirklich wandelt, damit ihr immer vollkommener werdet.“
I. Thess. 4.

Gebet.

Gedenke, o Herr, deiner Dienerin Maria Josepha, die uns mit dem Zeichen des Glaubens vorangegangen ist und nun den Schlaf des Friedens schläft. Wir bitten dich, o Herr, gewähre ihr und allen, die in Christo ruhen, den Ort der Erquickung, des Lichtes und des Friedens durch Christus unsern Herrn. Amen. Geben d. hl. Messe.
„Jesu, sanftmütig und demüthig von Herzen, mache mein Herz deinetwegen gleich!“ (300 T. Abl.)
„Gedanke Herz Mariä, sei meine Rettung!“ (300 T. Abl.)

Aachener Volksfreund.

Bidprentje 1

Jesus! Maria! Josef! Katharina!

„Folgt ihm, so leben wie dem Herrn. Werden wir, so werden wir dem Herrn. Wie wirgen also leben oder werden, so hat der Herr.“
Wem. 11. 2.

Christliches Andenken an den
im Herrn entschlafenen

Johann Andreas Staffen,

der zu Aachen-Forst am 4. Dez. 1914 infolge einer Lungenentzündung nach langer Krankheit sanft aus diesem Leben schieb.

Er war geboren am 10. Sept. 1856 zu Cornelmünster und lebte seit dem 2. Mai 1885 in glücklicher Ehe mit Maria Josepha Rhoen. Nach einem schaffensreichen Mannesalter wurde er vor vier und einem halben Jahre von einem äußerst tödtlichen Leiden befallen, das seine Körperkräfte allmählich verzehrte. Mit großer Geduld und gläubiger Ergebenheit nahm er die schreckliche Prüfung aus des Herrn Hand an; da er in seiner Krankheit öfters n. i. den hl. Sakramenten versehen wurde, und er gerade in der letzten Zeit wegen seines Leidens nach menschlichem Ermessen einfach garnicht imstande war, zu würdigen, so dürfen wir zuversichtlich hoffen, daß der jäh Entschlafene in der Gnade Gottes gestorben ist, Je noch die hl. Schrift sagt:

„Es ist ein hl. und heilsamer Gedanke, für die Verstorbenen zu beten.“ 2. Mach. 12, 46.

Deshalb empfehlen die Gattin, 2 Söhne, und 2 Töchter seine liebe Seele der christlichen Fürbitte damit er umso eher ruhe

im ewigen Frieden!

DRUCK VON CARL RUES, AACHEN-FORST.

Bidprentje 2

Jesus † Maria † Joseph † Jacobus!
 Bid voor de ziel van zaliger
Dominicus Rhoen
 Weduwnaar van
Anna Maria Notermans.

De dierbare overledene, voorzitter der Fanfare, werd geboren te Bochooltz den 13 Maart 1866 en overleed onverwacht aldaar, na een welbested leven, den 17 Juni 1929, voorzien van het H. Oliesel.

Waakt toch, want gij weet dag noch uur, wanneer de Heer zal komen, om u rekenschap te vragen. (Math. 25, 13.)

Niet de plotselinge dood is te vreezen, maar wel die, welke tegelijk plotseling en onvoorbereid is. (H. Greg.)

Die goed geleefd heeft, sterft niet slecht. (H. Aug.) Deze overtuiging droeg de overledene overal met zich mede en daarin putte hij kracht om nooit af te wijken van het pad der deugd, maar steeds in Gods vriendschap te wandelen.

Hij was dan ook een man van een levendig geloof. Hij zag niet om naar de ijdelheden der wereld, maar leefde eenvoudig en vroom. Hij was een vader vol liefde en zorgvuldigheid voor het lot der zijnen. Zijn beminlijk en goedaardig karakter, gepaard aan heiligen eenvoud, zullen zijn gedachtenis in zegening doen blijven.

Gelukkig dan ook de mensch; die het uur van zijnen dood voor oogen heeft en zich alle dagen voorbereidt om te sterven. (H. Fr. v. S.)

Dierbaar kind en echtgenoot! Hoe loodzwaar deze plotselinge slag u ook treffe, treurt niet gelijk zij, die geen hoop hebben; eenmaal zullen wij elkander wederzien daar, waar geen scheiding meer is.

Mijne dierbaren, vaartwel! Ik beveel mij aan in uwe gebeden.

Drukkerij W. Knops, koster Bochooltz.

Bidprentje 3

Jesus! Maria! Joseph! Jacobus!
 Herr, ich dulde am Leibe hartē Schmerzen, in der Seele aber ertrage ich dieses gerne aus Furcht vor Dir! 2 Mach. 6-80.

✕

Christliches Andenken
 an die wohlachtbare Frau
ANNA MARIA RHOEN,
 geb. NOTERMANS.

Die selig Hingeschiedene wurde geboren zu Mechelen den 9. September 1870, verehelichte sich alda den 2. März 1889 mit Dominicus Rhoen, dem sie zwei Kinder gebar, von welchen noch eins am Leben, und starb zu Bochooltz den 30. Mai 1917, nach langem, schwerem, mit mühseliger Geduld und frommer Ergebung in Gottes anbetungswürdigen Willen, ertragenem Leiden, wohl vorbereitet durch den andächtigen Empfang der hl. Sakramente.

Besser ist der Tod als ein Leben voll Bitterkeit und die ewige Ruhe als anhaltende Krankheit! Eccl. 9-17.

Damit ich Gott lebe; bin ich mit Christus an das Kreuz geheftet! Gal. 2-19.

Siehe, nun werde ich im Staube schlafen! Job. 7-21 aber „Ich weiss, dass mein Erlöser lebt, und ich am jüngsten Tage von der Erde Auferstehen werde... Dieses mein Hoffen ruht in meinem Busen“ Job. 10-25, 27.

Jesus sanftmütig und demütig von Herzen bilde mein Herz nach deinem Herzen! (800 T. Abl.)

Süsses Herz-Mariä, sei meine Rettung! (800 T. Abl.)

Electr. drukkery Firma M. Alberts, Gulpen.

Bidprentje 4

JEZUS! MARIA! JOZEF!
 Bid voor de ziel van zaliger
Maria Elis. Rhoen
 echtgenoot van
ADAM PETER HUBERT MAES.

Zij werd geboren te Bochooltz 17 April 1874, en na een lang, met groot geduld gedragen lijden, is zij, na gesterkt te zijn door de laatste H. H. Sacramenten, zacht en kalm, in den Heer ontslapen, in het ziekenhuis te Kerkrade den 25 Juni 1932.

Gelukkig de mensch, die in zijn leven zoo tracht te zijn, gelijk hij in den dood wenscht bevonden te worden.

Van hare kindschheid af, vreesde zij God, onderhield Zijne geboden en bleef standvastig in den dienst des Heeren. (Prov. XI.)

Dierbare echtgenoot, lieve kinderen, vergeet mijne zuchten niet, doet voor mij, gelijk ik voor U gedaan heb, vervult mijne vreugde door eengezindheid en onderlinge liefde. Eens zullen wij elkander wederzien.

Aan haar graf treuren diepbedroefd haar echtgenoot, twee zoons, drie dochters, een schoonzoon, welke met de andere familieleden, de dierbare overledene in aller gebeden aarbevelen.

R. I. P.

Drukkerij Erven N. Alberts, Kerkrade.

Bidprentje 5

Jesus! Maria! Joseph! Jacobus!

»Es umgaben mich die Schmerzen des Todes;...
da rief ich den Namen des Herrn an: O Herr!
erlöse meine Seele. Und der Herr errettete
meine Seele vom Tode, meine Augen von den
Tränen." Ps. 114—8, 4, 8.

✠

Zum christlichen Andenken
an den
wohlachtbaren Herrn

Carl Joseph Hubert Rhoen.

Der selig Hingeschiedene wurde geboren zu Bocholtz
den 6 Januar 1838; vermählte sich mit Maria Josepha
Coerver den 15 Juni 1863, wurde Vater von 15 Kin-
dern, von welchen noch 5 im Leben und starb nach
kurzem Krankentage den 23 Mai 1904, wohl vorbereitet
durch den andächtigen Empfang der hl. Sakramente.

»Ich wünsche aufgelöst zu werden und mit Christo
zu sein." Philipp. 1—23.

»Eure Lenden sollen umgürtet sein und brennende
Lampen in euren Händen. Seid Menschen ähnlich, die
auf ihren Herrn warten, wenn er von der Hochzeit
zurückkommen wird, damit, wenn er ankommt und
anklopft, sie ihm sogleich aufstehen können. Selig jene
Knechte, welche der Herr wachend findet, wenn er
kommt." Luc. 12—35—36.

»Meine Kinder! wenn Gott meine Seele aufgenom-
men hat, so begrabet meinen Leib und haltet eure
Mutter in Ehren alle Tage eures Lebens." Job 3—4.

»Süßester Jesus! wolle mir nicht Richter, sondern
Erlöser sein!" (30 Tage Ablass.)

»Süßes Herz Mariä, sei meine Rettung! (300 T. A.)

Firma M. Alberts, Gulpen.

Bidprentje 6

Jesus Maria Joseph Jacobus
»Von Kindheit auf lernte sie Gott fürchten
und alle Sünden meiden." Tob.: 1—10.

✠

Christliches Andenken
an die wohlachtbare Frau

Maria Josepha Rhoen
geb. Coerver.

Die selig Hingeschiedene wurde geboren zu
Bocholtz den 24. Januar 1844, verheiratete sich
alda den 15. Juni 1863 mit Karl Rhoen, der
Ihr am 23. Mai 1904 in die Ewigkeit voranging,
wurde Mutter von fünfzehn Kindern, von
welchen noch fünf am Leben, und starb dort-
selbst den 11. Mai 1905, nach langer mit muster-
hafter Geduld und Ergelung ertragener Krank-
heit, wiederholt gestärkt durch den andächtigen
Empfang der heil. Sakramente.

»Wer den Herrn fürchtet, dem wird es wohl-
ergehen am Ende; er wird gesegnet werden
am Tage seines Hinscheidens." Sir.: 1—19.

»Das ist unser Ruhm, das Zeugnis unseres
Gewissens, dass wir in Einfachheit des Herzens
und Aufrichtigkeit . . . in dieser Welt ge-
wandelt haben. II. Cor.: 1—12.

»Meine Kinder! . . . Alle Tage eures Lebens
habet Gott im Herzen, und hütet euch, jemals
in eine Sünde einzuwilligen und die Gebote
Gottes unseres Herrn ausser Acht zu lassen."
Tob.: 4—3, 6.

»Jesu, sanftmütig und demütig von Herzen,
mache mein Herz deinem Herzen gleich!"
(300 Tage Abl.)

»Süßes Herz Mariä, sei meine Rettung!"
(300 Tage Abl.)

Herrn. Kaatem's Buchdruckerei, Aachen, Corneliustr. 12.

Bidprentje 7

Jesus † Maria † Joseph † Remigius
Onze roem is het getuigenis van ons
geweten, hier in oprechtheid des har-
ten gewandeld te hebben.

✠

In de H. Offeranden der Priesters en in de
gebeden der geloovigen wordt aanbevolen
de ziel van zaliger

Anna Maria Rhoen
Echtgenoot van
Willem Hubert Merx

De dierbare afgestorvene werd geboren te
Bocholtz den 1 Mei 1864 en overleed te Sim-
pelveld (Schweyer), na eene langdurige, met
geduld verdragen ziekte, gesterkt door de
Genademiddelen onzer Moeder de H. Kerk,
den 2 December 1928.

Gewettigd zijn de tranen, welke de hard
beproevede echtgenoot en kinderen schrijven
over de vereeuwigde, met welke ten grave
daalt een achtenswaardige vrouw, die in de
dagen harer sterkte en gezondheid een toon-
beeld was van ware toewijding bij de op-
voeding harer kinderen, van onvermoeide
werkzaamheid, eenvoud, oprechtheid en be-
hulpzaamheid.

Zalig de dienares, welke de Heer, als Hij
komt, wakende vindt. (Luc. XII, 37.)
Haar aandenken blijve daarom in zegening.
O Maria, zonder zonde ontvangen, bid voor
ons, die onze toevlucht tot U nemen.
(100 d. afl.)

Zoete Harten van Jezus en Maria, weest
mijne toevlucht.
(300 d. afl.)

Druckerei N.J. Cossen, Simpelveld

Bidprentje 8

Schimmert, waar zij een boerderij hadden in Gekruis-Schimmert. Dit huwelijk is kinderloos gebleven.

De stam Rhoen-Coerver is dus, ondanks de vijftien kinderen, in de mannelijke lijn Rhoen uitgestorven.

Voor de volledigheid vindt u op pag. 9 een overzicht van het gezin Rhoen-Coerver. De gegevens hiervoor heb ik ontvangen van onze penningmeester, dhr. M. Horbach, waarvoor mijn dank.

Op latere leeftijd is het echtpaar Rhoen-Coerver weer naar Bocholtz vertrokken. Daar zijn ze overleden en begraven.

De boerderij op de Rodeput in Simpelveld nam de oudste dochter Anna Maria Rhoen over. (bidpr. 8) Ze was 29 januari 1891 gehuwd met Willem H. Merx. Allerwaarschijnlijkst is broer Dominicus bij hen gebleven. In 1943 is deze laatste op de Rodeput overleden.

Zoals we in de vorige aflevering reeds vermeldden was Carl Rhoen een halfbroer van Hubertina Horsmans-Rhoen die op Kaardenbeek in Klimmen woonde. Hun dochter Tina Horsmans (mijn grootmoeder) huwde in 1855 met mijn grootvader Hubert van Wersch. Daarom werd in 1875 Josepha Rhoen-Coerver als peettante gevraagd bij de doop van Joh. Xaverius van Wersch. Peetoom was Xaverius Horsmans, pastoor in Heerlen.

Een jaar later, in 1876, trad Karl Rhoen wonend op de Rodeput op als peetoom bij de doop van het.... zeventiende kind van het gezin H. van Wersch-Horsmans: bij Hubertina Maria van Wersch.

In 1901 trouwde deze Maria met de heer Jac. Sampermans. Deze was op de mijn

Willem-Sophie in Spekholzerheide chef van Inkoop en Verkoop. Zij woonden op Soureth.

In 1878 overleed Hubertina van Wersch-Horsmans bij de geboorte van haar achttiende kind op 25 maart 1878.

Zoals we hiervoor reeds schreven nam de oudste dochter van het echtpaar C. Rhoen-Coerver, Anna Maria Rhoen, de boerderij "*op gene Moag*" van haar ouders over.

Zij was gehuwd met Willem Hubert Merx. Later verhuisde dit echtpaar naar de hof Sweijer. Zij hadden vijf kinderen:

1 *Maria*, gehuwd met Bron.

2 *Philomena*, gehuwd met Harry Otten. Hun nakomelingen wonen nog op de Rodeput.

3 *Josephina*, was gehuwd met Canisius.

4 *Jozefa*, huwde later met Leo Engelen en woonden op de Bulkumsmolen.

5 *Cornel*, was gehuwd met Elisabeth Leerssen uit de Irmstraat. Zij vestigden zich op de boerderij "*i g'n Hel*" bij Nuth.

Dus, ondanks de vijftien kinderen die het gezin Rhoen-Coerver had, zien we dat er geen enkele nakomeling Rhoen was, zodat zij voor de kroniek van de familie Rhoen buiten het bestek van dit verhaal vallen.

Wordt vervolgd.

Overzicht van het gezin Rhoen-Coerver
wonend op de Rodeput

Carolus Hubertus Josephus Rhoen
* 07-01-1838 Bocholtz ("op de Boar")
† 23-05-1904 Bocholtz

x 15-06-1863 Bocholtz

Maria Josephina Coerver
* 24-01-1844 Bocholtz
† 11-05-1915 Bocholtz

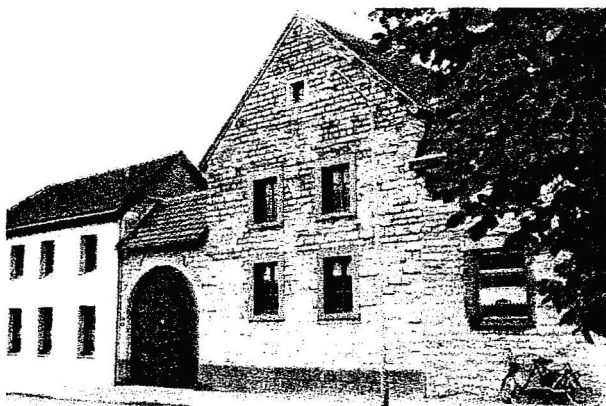
kinderen	geboren	overleden	gehuwd	met
Anna Maria	01-05-1864 B.	02-12-1928 S.	29-01-1891	Willem H. Merx
Max. Hub.	10-09-1865 B.	14-01-1866 B.		
Maria Anna	1866	1866		
Maximiliaan Hub.	21-07-1867 S.	08-11-1868 S.		
Hendr. Dom. Jos.	08-11-1869 S.	11-07-1870 S.		
Hendr. Dom. Jos.	07-05-1871 S.	02-03-1943 S.		niet gehuwd
Josephina Carolina	28-01-1873 S.		30-01-1902	Jan Leon Wierds
Anna Elis. Hubertina	17-03-1875 S.	18-08-1875 S.		
Jan Jos.	21-01-1876 S.		20-09-1906	Mariette Huntjens
Maria Josephina	14-01-1877 S.	17-03-1877 S.		
Maria Christina	14-01-1877 S.	20-03-1877 S.		
Maria Christina	04-01-1878 S.		03-06-1909	Petrus Hub. Schreurs
Max. Hubert.	22-12-1880 S.	09-07-1833 S.		
Hubertina	29-05-1882 S.	29-05-1882 S.		
Anna Hunbertina	30-08-1886 S.	16-10-1886 S.		

B. = Bocholtz
S. = Simpelveld

RECTIFICATIE.

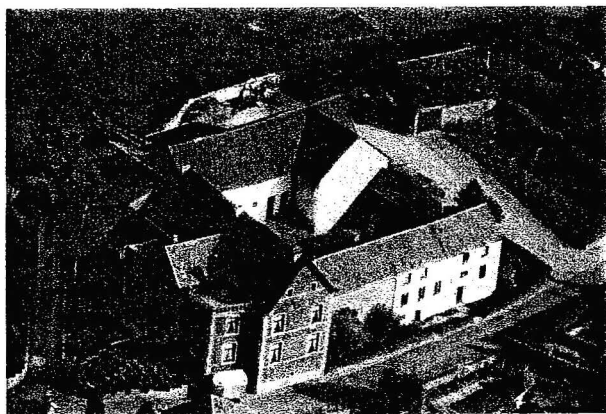
In het decembernnummer 2002 (jaarg. 14 nr. 4) plaatsten wij op pagina 61 onderstaande foto met als onderschrift: "De "Hove" of "Hoof". Hier gingen we tweemaal in de fout: op de eerste plaats was het de verkeerde foto en op de tweede plaats de tikfout in "Hoof".

De bewuste afbeelding was een foto van de boerderij "a gene Paum".

De juiste afbeelding is onderstaande luchtfoto van "de Hof" of "de Hoof", gebouwd door Baltasar Van den Hove in 1617. Het werd later een gesloten hoeve (1679).

Onze excuses voor de fouten!

ACTIVITEITENPROGRAMMA

Vrijdag	18 apr.	20.00 uur	<i>Wegkruisenwandeling door Bocholtz.</i> Sectie Wegkruisen.
Zaterdag	17 mei		<i>Excursie naar Limbourg en Eupen</i> onder leiding van dhr. Alfred Bertha uit Hergenrath
Dinsdag	17 juni	20.00 uur	<i>"Kleedgedrag in Limburg van 1850 tot heden"</i> dialezing door mevr. Kitty Janssen-Rompen uit Sittard.

VAKANTIE

VRUGJOAR

*Jelukkig zunt vier sjnei en ies noe kwiet
en lanksam me werm de kriebels kriet.*

*Me wilt eroes um 't nui leëve tse zieë!
Blomme, vüegel, miemmeketsjere en nog mieë.*

*Kauw en reën hant vier dit joar jenóg jehad,
dat woar doch noe jidderinge zat.*

*Doarum, noa zon en wermte dunt vier verlange
wie die sjun daag van Krismes en Nuijoar zunt verjange.*

*Noe weëd op der oeësterhaas jewaait,
zoeëdat kinger poasjeier kanne zukke in der jaad.*

*Och al vuurzichtig an vakans jedaat
en doarum allerlei folders mit jebraat.*

*Wat zal 't dit joar ins könne zieë?
Mesjiens de berge of lever de zieë?*

*Ejentlich is 't nog nit ezoeë wiet
en hant vier nog ee bisje tsiet.*

*Mè went dat vrugloar mer eemoal kunt,
vier van der zomer en vakans óch zeker zunt!*

*Tilla Schleck-Lommen
Bóches, meëts 2003*

DUMONT

bijna 220 jaar een bekende familie in Bocholtz, maar ook in St. Geertruid, Mheer, Breust, en Vaals.

DEEL 1

Tekst en genealogie: André Dumont, Oss/Cuy

Geografisch en sociaal onderzoek: drs. Lambert Dumont, Kerkrade

Ze wonen in bijna alle Limburgse gemeenten tussen de Maas, Duitsland en België onder de lijn Maastricht, Heerlen. De familie droeg een Franse naam. Maar waar hij vandaan kwam, dat wist de generatie van de 19e en 20ste eeuw niet.

De een vertelde een verhaal, dat een Franse wapensmid uit het leger van Napoleon zich gevestigd had in Vaals. Een ander sprak over relaties met mijneigenaren in de Borinage. Ook circuleert er een (commercieel) boekwerkje, dat veel naam- en adressenbestanden van de familie Dumont bevat. Daarin wordt gesuggereerd, dat de naam afkomstig is uit Bourgondië. Het is allemaal onjuist maar had ook kunnen kloppen. De naam Dumont kan uit Frankrijk zijn gekomen, overal kom je plaatsnaambordjes tegen met Mont. Elke heuvel die 25 m boven het terrein, met of zonder bebouwing, uitsteekt noemen de fransen uiteindelijk een Mont. Wat absoluut niet waar is, is de onzin die vermeld is in het boekje van de firma Heraut uit Rotterdam en recentelijk ook onder een andere naam uit Antwerpen. Het echte verhaal van de Limburgse familie begint in België voor zover nu bekend omstreeks 1480 met een Cloes Du Mont.

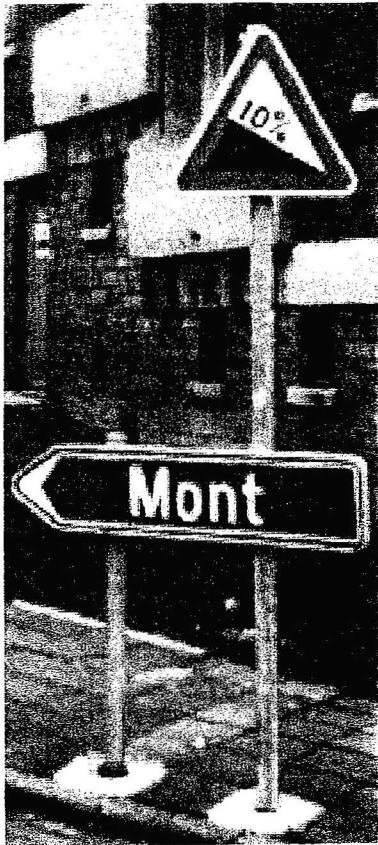
Vlak boven Verviers in België ligt het plaatsje Dison. Terzijde van Dison ligt het buurtschap **Mont**. Dit buurtschap is de naamgever aan de familie. Het is niet zo vreemd, dat de achternaam van de familie is ontleend aan de plaats waar ze vandaan komen. We kennen dit verschijnsel ook in Nederland.

Het waren mensen van *Mont*, in het Frans "*peuple de Mont*". Later is het een patroniem geworden en verbasterd van *de Mont* naar *du Mont* en tenslotte *Dumont*. Ook zijn er de fonetische varianten van *Dumong*, *Demon* en *Demong* in de kerk- en notarisregisters vermeld.

Het plaatsje Mont doet zijn naam eer aan. Het is een forse helling in de Ardennen met een stijging van 10% en een afdaling van 17%. Op de top ligt het kleine kerkgehucht **Mont**. Het heeft tegenwoordig alleen een woonfunctie, maar in de 16^e en 17^e eeuw moet hier toch enige land- en bosbouw van betekenis zijn geweest.

Het dorp-kerkgehucht omvatte in 1770-1800 totaal volgens de Ferrariskaart, 20 woningen en 1 kerkgebouw.

Veel voorouders van de familie hadden dan ook als beroep landbouwer, smid, dagloner en dienstmeid.

De familie *Dumont* heeft zich verspreid over de dorpen rondom Mont. In het "land van Herve" tref je in ieder dorp wel een rijtje *Dumont* in de telefoongids. De naam komt als 32^e op de Belgische lijst van familienamen voor. Er zijn drie geografische gebieden waar de familienaam het sterkst vertegenwoordigd was en nog is in België:

1. in de driehoek Namen-Mons-Brussel ca 60%,
2. ten oosten van Luik ca. 20% en
3. tussen Mons en Kortrijk ca. 10%.

Van de periode tussen 1480 het vermoedelijke geboortjaar van *Cloes Du Mont* en 1600 liggen circa

100 kopieën van akten nog te wachten op het ontcijferen en inpassen in de legpuzzel van wie hoort bij wie.

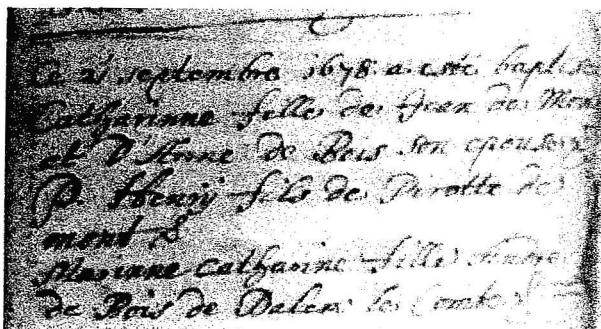
Veelal beschreef de pastoor alleen maar de naam van het kind, de voor- en familienaam van de vader, de namen van de doopge-
tuigen en of het een wettelijk of een illegaal kind was op.

De naam van de moeder was niet relevant en vaak ook niet vermeld. Voor de genealoog is het dan alleen maar te ontcijferen door meerdere bronnen te raadplegen om te weten wie bij wie hoorde en tot welke tak van de familie.

Vanaf 1600 tot 2002 hebben we nu een bijna geheel compleet overzicht van alle takken van de stamboom.

De eerste *Dumont*, die met zekerheid in de familiegeschiedenis past is *Pirotte Dumont*, †22-01-1686. Deze *Dumont* is molenaar op de ban-molen welke verbonden moet zijn geweest met het kasteel van Bolland en gehuwd met *Catharine Gillemart*, †05-03-1696. Dochter van de molenaar *Henri Gilmart* en *Anne Hardy* uit Jupille. Zij wonen in het plaatsje Bolland op 12 km boven Mont en hebben zeker 2 zonen:

Jean, vermoedelijk *1651, van wie met zekerheid is te zeggen dat hij in 1721 is overleden, oud 70 jaar. *Jean* trouwt in 1677 met *Anne Du Bois* * 1651, de dochter van *André Du Bois* uit Dalem. Zij krijgen in 1678 hun eerste kind *Catherine*. In de doopakte staat vermeld dat de doopheffer "*Henri Dumont, zoon van Pirotte Dumont*" was. De opmerking van de pastoor bevestigt dat er

De doopakte van dochter Catherine.

minstens twee zonen waren. Er zouden nog zes kinderen volgen tussen 1678 en 1694 bij *Jean en Anne*.

Zijn broer *Henri*, is in 1660 geboren. In meerdere akten staat vermeld dat ze beide ook molenaar in Bolland waren. Recent is er een e-mail bij mij binnen gekomen met gegevens over *Pirotte en Catharine Gillemart* waarin staat vermeld dat er 11 kinderen zouden zijn. Dit is echter onjuist.

Bolland is nu een lieflijk kasteeldorpje, deel uitmakend van de gemeente Herve, maar in de 17^e eeuw zelfstandig vallend onder de (recht)bank van Herve. Het was een flink dorp met betekenis in de landbouw en de spijkerindustrie.

De "tresnoble et genereux Seigneur Adrien Gerard Comte des Lannoy, Seigneur des Bolland"

De familie staat op goede voet met de adellijke bewoners van het kasteel, want de "*Tresnoble et genereux Seigneur Adrien Gerard Comte des Lannoy Seigneur des Bolland*" was de doopgetuige bij de kinderen van Jean en Anna. De kinderen leven allen in Bolland verder, waar ze ook later overlijden. Deze tak heeft dan ook geen verbinding met Nederland.

Het is opmerkelijk dat er in enkele akten die zijn ingezien tijdens het zoeken sprake was van een *Baronesse A.J.T.H.Cl. de Bocholtz, comtesse de Lanoy* als doopheffer.

Henri Dumont, * 1660 en in 1694-1695 overleden, was in 1687 gehuwd met *Catherine Hackin*, †1698. Hun eerste kind, dochter *Catherine*, is in december 1687 geboren en overlijdt in 1698, 2 maanden voor de dood van haar moeder.

Bij de geboorte van zoon *Henri* in 1695 staat bij de vader vermeld "*Feu*", de oud-Franse benaming voor "wijken". Net op het nippertje is deze voorvader nog verwekt.

Voor de geboorte overlijdt de vader, waarschijnlijk aan de gevolgen van de in die tijd heersende difterie- en pokkenepidemie. Het kind is op 3 jarige leeftijd al een weeskind.

Of vader *Henri* tot zijn dood in Bolland is gebleven is niet bekend. Van zijn overlijden is nog geen vermelding gevonden.

Onderzoek van de notarisakten zal moeten uit wijzen hoe het verder ging met de wees, wie zijn *combeur* (voogd) was, waar hij opgroeide, etc.

In 1721, net meerderjarig trouwt zoon *Henri* met *Martine Halleux*. Zij komt waarschijnlijk ook uit Bolland. Dit is af te leiden uit de geboorteakten van haar drie zussen.

Tot op heden is maar eenmaal de naam *Martine Halleux* opgedoken en wel in 1703. Dit zou inhouden dat ze pas 18 jaar was bij haar huwelijk. Een bevestiging dat het om de juiste *Martine* gaat is er nog niet. De geraadpleegde zeer uitgebreide genealogie van de familie *Halleux* geeft ook geen sluitend bewijs. Wel zijn er vijf kinderen geboren en gedoopt in de kerk van Bolland:

Henricus, *1721, *Christine*, *1723, *Catherine*, *1726, *Joannes Lambert*, *1729, en *Martine Josepha*, *1732.

De voor ons belangrijke (Nederlandse) doorgaande lijn loopt via *Henricus Dumont* *1721 - †1806 en *Joannes Lambert* *1729- †1808.

Een recent gevonden notariële verkoopakte van de twee molens moet opheldering geven wanneer de vader *Henri* met zijn vrouw en kinderen naar Nederland zijn gegaan. Dit zal omstreeks 1732-1733 zijn geweest. Immers *Martine Josepha* is, volgens de inschrijving in het parochieregister op 17 april 1732 nog in Bolland geboren. Of ze

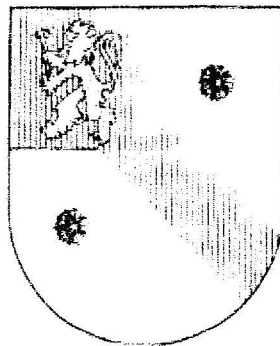
moeten voor de geboorte zijn terug gegaan.

Vader *Henri* verhuist met zijn gezin naar het huidige Zuid-Limburg. Zoon *Henricus* zien we terug met twee zussen in Sibbe, *Joannes Lambert* zijn broer en een zus zien we terug in de kerkregisters van Mheer.

Niets bijzonders, mensen verhuizen wel eens vaker. Maar te bedenken is, dat de bewoners uit die kleine dorpjes in de Ardennen als zeer honkvast en familiegebonden werden gekarakteriseerd, dat de afstand naar Sibbe en Mheer meer dan een dag gaans is, dat de verhuizing een verhuizing over de taalgrens is en gaat van Oostenrijks- naar Staats-gebied.

Is er een familierelatie met *Joannes Dumont* en *Anna Offermans* die hun dochter *Fransisca* laten dopen op 6 februari 1705 door de pastoor van Breust? Kon *Henri* als (hoef)smid gaan werken op het Sibberhuis, het "Viljaertsleen"?

In het Sibberhuis is een wapen aanwezig van pastoor *George Dumont* afkomstig uit Bas-Oha, een plaats ten zuiden van Luik aan de Maas. Mijn inziens zijn er geen aanwijzingen die rechtvaardigen dat er familiebanden waren. Het Sibberhuis is door een *Paul Dumont* aangekocht in 1694 en na vererving in 1696 weer verkocht door de genoemde *George* en zijn zuster *Margaretha Dumont*. Ik baseer mij op een tijdsverschil van bijna 30 jaar tussen verkoop en aankomst in Sibbe, en op het feit dat in de familie nooit de voornamen *Paul* en *Margaretha* voorkwamen en *George* maar éénmaal in 1725, als zoon van de zoon van *Jean Dumont*.

Het wapen van pastoor George Dumont.

Voor de duidelijkheid zal de lijn naar Bocholtz via de voorouders van de schrijver worden gevolgd en later de lijn naar Mheer.

Voor het eerst komen we de familie weer tegen in de kerkregisters van 1753 in Laurensberg / Richterich bij Aken.

De zoon *Henricus* geboren in 1721 in Bolland heeft een relatie met *Anna Elisabetha Janssen*, dochter van *Dionisius Janssen* en *Anna Starmans* uit Sibbe bij Alt-Falckenbourg nu Oud-Valkenburg.

Anna Starmans, *02-08-1704 was de dochter van de ongehuwde *Maria Vollers* die vier maanden later alsnog met *Thomas Starmans* in 1704 trouwde en haar wettigde, zoals in de kantlijn van het kerkboek is vermeld.

Ook dochter *Anna* was er vroeg bij, reeds op 14 jarige leeftijd huwde zij op 09-01-1718 met *Dionisius Janssen* uit Hillesbergh, de vader van *Anna Elisabetha*.

Er is een misverstand ontstaan bij andere nazoekers van de familiegeschiedenis, *Henricus Dumont* en *Elisabetha Janssen* woonden niet, "met vleselijke gemeenschap hebbend" ongehuwd samen, ze zijn op 18 oktober 1753 in Laurensberg/Richterich getrouwd.

Zij was toen al 3 maanden zwanger van haar eerste kind *Johannes Henricus*.

Waarom de pastoor Leo Kreuz dan ook in de doopakte vastlegt dat de zoon illegaal en een onecht/bastaard was is niet geheel duidelijk. De pastoor is zeer consequent en volhardt hierin bij alle nakomelingen van *Henricus* en *Elisabetha* die in Alt-Falckenbourg zijn gedoopt.

Waarom in Laurensberg/Richterich getrouwd? Ook weer een raadsel. Een motief zou kunnen zijn dat de weg van Luik naar Aken in die tijd is aangelegd en *Henricus* daaraan heeft gewerkt. Ver weg van zijn geboorteplaats Bolland en zijn nieuwe woonplaats.

Het doopbewijs en de toestemmingsbrief bij de pastoor uit Bolland halen om kerkelijk te kunnen trouwen was enkele dagreizen gaans. De IJzeren Rijnspoorlijn lag er in die dagen nog niet.

Mogelijk dat ze in Laurensberg/Richterich

niet zo nauw keken en geen lastige vragen stelden.

Ook is er iets voor te zeggen dat de vader van *Elisabetha* oorspronkelijk uit Hillesbergh afkomstig was en dus zijn familie dichtbij was.

Henricus en *Elisabetha* krijgen zes kinderen waarvan er vijf in Oud-Valkenburg worden geboren en gedoopt, *Joannes Henricus* *1754, *Dionisius* *1756, *Leonardus*, *1759, en de tweeling *Anna Christina* en *Martina*, *1766.

In 1769 wordt *Johannes Hubertus* in Vaals gedoopt. Hier is door de pastoor in de geboorte akte geschreven "legitieme zoon van". Was de pastoor gemakkelijker en vroeg niet naar een doopbewijs en trouwakte uit verweggestan Bolland en Laurensberg?

In ieder geval, voor de komst van *Henricus* en zijn familie was er geen *Dumont* bekend in Vaals. Of gold toen ook al wat je niet weet telt niet?

Vanuit Sibbe was de familie (de latere Bocholtzer-tak) in 1769 naar Vaals verhuisd. Ze gaan wonen direct naast kasteel Bloemendaal aan de rechterkant. Het gaat hen goed. De verhuizing naar Vaals heeft wellicht te maken met de sterk opbloeiende industrie in Vaals en de behoefte aan vaklieden als smeden, metselaars, lakenwevers etc. In Vaals is *Henricus* werkzaam als smid maar het kan ook naaldenmaker zijn geweest bij een van de naaldenindustrieën.

De groep immigranten is in de burgerlijke stand door de dan aan de macht zijnde Franse overheersers als bewoner van huisnummer 1 opgenomen.

Stamvader *Henricus* overlijdt in 1806 in Vaals. In de burgerlijkestandsopname van 1807 staat hij niet meer vermeld.

Stammoeder *Elisabetha* woont, als weduwe vermeld, in bij haar dochter *Anne Christina*, die gehuwd is met *Jean Pierre Bindels*, een boer uit Vaals. Naast hen zal *Martina* hebben gewoond, gehuwd met de kleermaker *Leonard Braun* en hun vijf kinderen.

Zij wonen, zover is na te gaan, rechts naast kasteel Bloemendaal, in de eerste 2 woningen als je uit Lemiers Vaals binnen komt.

Dit zou goed overeenkomen met de Tranchotkaart van 1800. Er is nog al wat grond rondom deze woningen aangegeven, wat nodig was voor de 4 koeien die ze samen bezaten. Waar *Henricus* zelf heeft gewoond als smid is niet duidelijk, wel is er een testament uit 1840 van zijn zoon Leonard die een smederij in Vaals had:

“Een huis met een schmit en mestplaats gelegen te Vaals, palend oost eene vaart, west Jan Coiter Bindels, zuid den straat, gerot te zamen aan maate eene roeden zes en tachtig ellen vierkant”.

Mogelijk was dit de andere woning en was deze eerst van hem.

De kinderen van *Henricus* blijven niet allemaal in Vaals wonen. *Joannes Henricus* vinden we terug in Gulpen. Hij is getrouwd met *Maria Josepha Ploumen* en later met *Maria Catharina Stillen of Stijlen*. Met hun kinderen hebben zij geen geluk. Het eerste wordt dood geboren en de 2 anderen overlijden als ze 12 en 8 jaar oud zijn. Er is dan nog maar één kind over in deze tak, *Johannes Winandus* *1783. Van hem is verder tot op heden niets bekend. *Joannes Henricus* zelf overlijdt in 1801.

De familielijn gaat verder met *Dionisius Dumont* *1756, †1824. Dit is de tweede zoon van *Henricus* en *Anna Elisabetha*. Hij is geboren in Sibbe, opgegroeid in Vaals, en

samen met zijn oudste broer heeft hij gewerkt in Gulpen waar hij ook woonde.

Hij leert een meisje uit Bocholtz kennen, *Anna Catharina Kouchs* *1756 als dochter van *Andreas Kouch* (de schrijfwijze Kocks is gevonden bij de kerkelijke huwelijksakte, maar ook Hoch, Cocks en Koch zijn bekend) en *Maria Catharina Merkelbach*, beide vermoedelijk in Simpelveld gedoopt.

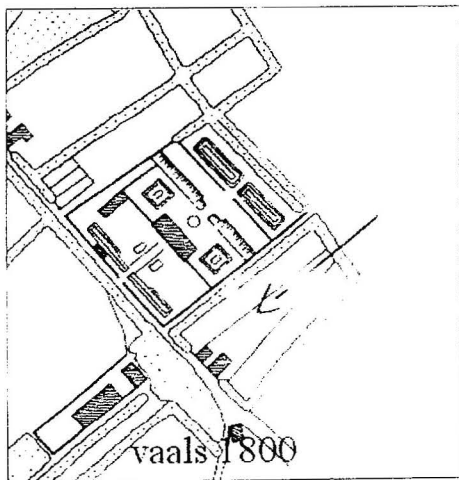
Hij trouwt met haar in 1783 in Simpelveld, de pastoor ondertekent de trouwakte met *“Testor aug. Sougnez pastor in Simpelveld npp”*.

Over de trouwakte valt nog op te merken: de leden van de familie *Dumont* tekenen met hun naam. Of ze kunnen schrijven betwijfel ik.

Dionisius ondertekent met *Dúmon* en de getuige, zus *Martina* tekent met twee streepjes op de u van *Dumon*, beide een fonetische schrijfwijze van de Franse naam. Hebben ze er voor de gelegenheid op geoefend?.

Bij getuige *Martine* is duidelijk te zien dat ze niet vaak iets schrijft. De bruid zelf zet een kruisje. Hij gaat bij haar ouders inwonen in Bocholtz en sinds die tijd zijn de *Dumont*'s al bijna 220 jaar lang niet meer weg te denken uit Bocholtz.

Wordt vervolgd.

“Een huis met een schmit en mestplaats....”

BIDPRENTJE VAN EEN HONDERDJARIGE

door H. van Wersch

Een tijdje geleden ontving ik van mijn oud-leerling Bert Sluijsmans, die ook lid is van "de Bongard", onderstaand bidprentje.

†
Ter herinnering aan
MARIA JOSEPH CORNELIS COLEN
Zij is gehuwd geweest met
François Marie Hubert Servois Derriks
Gesterkt door de H. Sacramenten van de
zieken is zij rustig van ons heengegaan op 11
april 1969. De begrafenis vond plaats 15 april
op de Algemene Begraafplaats te Valkenswaard
....
Deze merkwaardige vrouw werd geboren 8
maart 1868 te Simpelveld. Begiftigd met een
hoge intelligentie en vele talenten stond zij
midden in het leven. Al, wat de wereld te
bieden had aan schoonheid en cultuur, had
haar volle belangstelling. Deze dingen maak-
ten haar leven tot een groot avontuur. Gedre-
ven door 'n verantwoorde geest van expansie
bracht zij - met haar goede zus - vele geluk-
kige jaren door in het buitenland.
Innemend en geestig van karakter wist zij
zich omringd door vele goede kennissen.
Gezien haar zeer hoge leeftijd heeft zij de
meesten van hen ver overleefd.
Haar honderdste verjaardag heeft zij feestelijk
mogen vieren in de St. Carolus-Stichting te
Valkenswaard, waar zij meer dan twintig jaren
liefdevol door de Eerwaarde Zusters is ver-
zorgd. Zij moge rusten in vrede.
Dierbare familie, Eerwaarde Zusters en huis-
genoten: au revoir.

druk van leeuwen-baken

BRACKENSJHEE

Door het feit dat de overledene de leeftijd van meer dan honderd jaar had en bovendien in Simpelveld geboren was werd onze belangstelling en nieuwsgierigheid gewekt en besloten we te proberen iets meer over haar te vernemen.

Volgens haar geboorteakte werd de dag na haar geboorte op het gemeentehuis aangifte gedaan. Dit gebeurde door de vader (oud 27 jaar) vergezeld van twee getuigen.

Hieruit lezen we dat haar ouders waren Marie George August Colen en Jeanne Judith Josephine Marie van den Does de Willebois.

Het beroep van de vader was rijksontvanger. Het echtpaar woonde aan de Statie te Simpelveld.

De twee getuigen waren Joseph Hubert Schencken oud 49 jaar en van beroep rijksambtenaar en Jan Caspar van der Geer oud 38 jaar en eveneens rijksambtenaar..

Deze gegevens riepen weer nieuwe vragen

op. Misschien kunt u, geachte lezer, de oplossing geven.

Het tegenwoordige station is eerst in 1909 gebouwd. (zie DE BONGARD, jaargang 1, (1988), pag 10-22). In 1868, toen de aangifte plaats had, stond er nog altijd het eerste station dat in 1853 gebouwd was.

Dat was natuurlijk veel kleiner dan het huidige station. Waar moeten we nu de woningen van de ouders en de twee getuigen plaatsen?

De vader van de jonggeborene was rijksontvanger, wat moeten we ons nu daarvan voorstellen? Dat lijkt me voor deze tijd een belangrijke betrekking. In 1868 werd ook met de aanleg van een spoorlijn naar Kerkrade (Domaniale Mijn) gestart.

De twee getuigen rijksambtenaren zullen allerwaarschijnlijkst wel douaneambtenaren of commiezen zijn geweest.

In de St. Nicolaasstraat zijn omstreeks 1900 in een rij vier woningen gebouwd die in de volksmond altijd de "commiezenhuizen" genoemd werden.

Voor de oorlog van 1940 woonden daar altijd rijksambtenaren die met douane en invoerrechten te maken hadden.

Maar waar woonden vóór 1900 deze rijksambtenaren?

Bij het oplossen van deze vragen wens ik u veel succes en hoop op veel aanvullingen en reacties.

Interessante artikelen over het station zijn in DE BONGARD verschenen, o.a. in jaargang 1 (1988) nr. 4, pag. 10-22 en jaargang 2 (1990) nr. 2, pag 2

132
6

In het jaar achttien honderd acht en zestig, den negentien des maand
 , is voor ons Ambtenaar van den Burgerlijken Stand
 der gemeente Simpelveld, Hertogdom Limburg, verschenen
 , Baron Geyssels August Gules beroep Rijksambtenaar
 oud zeventien jaren, wonende te Simpelveld
 dewelke ons heeft aangegeven, dat op den achtsten des maand
acht en zestig ten half na elf ure des voormiddags te
 het opruimveld geslacht van hebbende is geboren een kind van
Jeanne Thelith Josephine Marie Pambon Drees de Willebrord
veertien jaren, wonende te Simpelveld van beroep
 en aan welk kind hij heeft verklaard de voorna Marie
 te geven van Marie Josephine

De gezegde verklaring geschiedt in tegenwoordigheid van Joseph Hubert
schmecken beroep Rijksambtenaar
 oud veertien en veertig jaren, wonende te Simpelveld en
 van Van Coepen beroep Rijksambtenaar
 oud acht en dertig jaren, wonende te Simpelveld
 Na gedane voorlezing van de tegenwoordige Geboorte Akte aan den declarant en aan
 de getuigen, hebben zij met ons getekend

M. G. J. J. J.
J. Th. De Bont
M. van der Gier

De Ambtenaar van den Burgerlijken Stand,
J. J. van der Gier

De geboorteakte van de honderdjarige.

EEN VERGETEN KAART VAN OVERHUIZEN

door A. Hamers.

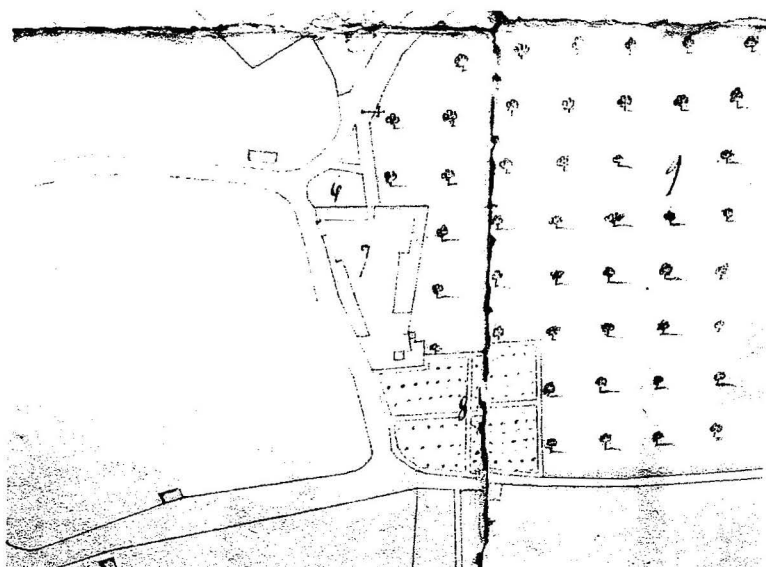
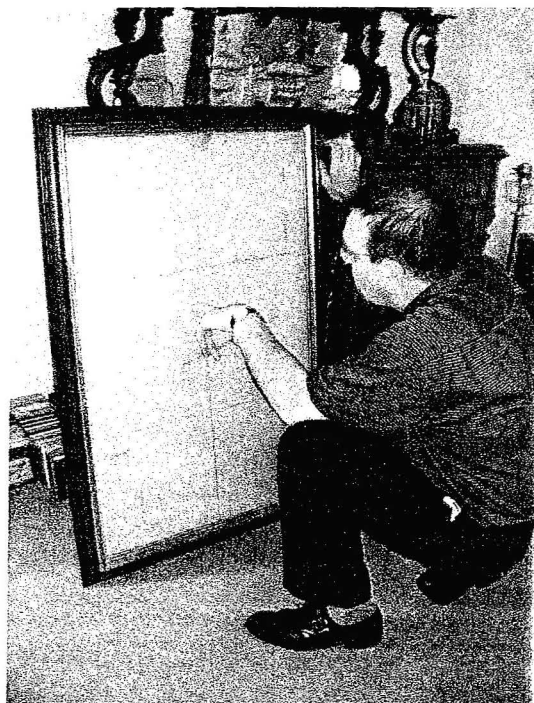
Tijdens mijn zoektocht naar informatie over "de Hof" in Bocholtz, werd mij verteld dat een oude kaart van Overhuizen zou bestaan. Hierop zou mogelijk "de Hof" ook vermeld staan. Dit bleek achteraf niet zo te zijn. Na enkele telefoontjes met de eigenaar, dhr. Jan Vaessen, is een afspraak gemaakt om de kaart te bekijken.

Bij het daaropvolgende bezoek heb ik de kaart kunnen bekijken. Het bleek een met potlood getekende kaart op met linnen versterkt papier. De tekening geeft hoeve Overhuizen weer met zijn landerijen.

De grondstukken zijn alle genummerd en weergegeven in een lijstje onder aan de kaart. Aan het eind van dit artikel heb ik getracht een transcriptie te maken van deze lijst.

Op diverse plekken zijn veranderingen aangebracht waarbij de tekst "change" is vermeld, soms met jaartal. Ook is op diverse plekken te zien dat aantekeningen en berekeningen gemaakt zijn met potlood. Deze zijn echter zo dun dat ze zelfs op het origineel nog maar sporadisch leesbaar zijn.

Op de kaart staat geen datering van aanmaak en auteursnaam vermeld. Maar er is wel een inschatting te maken van de leeftijd. Zo is te zien dat er geen kasteel meer getekend is, maar wel tuinen (de Ferraris-kaarten duiden Overhuizen aan als kasteel).

Detail van de kaart: hoeve Overhuizen.

Ook zijn veel teksten Franstalig. Ik schat daardoor dat deze kaart jonger is dan de Tranchotkaart van dit gebied (dus na 1806), maar van vóór 1822. Dit doordat de oudste gedateerde wijzigingen toen zijn ingetekend.

Waarschijnlijk is de kaart wel langer gebruikt. Dit is af te leiden uit het feit dat de spoorweg is ingetekend (circa 1850).

Ze is al sinds mensenheugenis in het bezit van familie Vaessen. Zelfs enkele decennia geleden kwam ze nog wel eens op tafel tijdens discussies. Door de eenvoudige beschikbaarheid van accurate, actuele kaarten is deze kaart niet meer in gebruik. Hij hangt nu ingelijst ter decoratie bij de eigenaar.

Tijdens het bezoek zijn foto's gemaakt van de kaart. Deze liggen ter inzage in het archief van de vereniging.

Index

	Naam	Bladz.	Bladz.	Bladz.	Bladz.	Bladz.	Observations
1	Corne in de kaste hant buff	2	61	63	2	1	23 9
2	in de overste hant buff	6	68	71	7	2	81 4
3	in de kaste hant	2	76	87	3	0	70 1
4	in de kaste hant	1	61	63	2	1	23 9
5	in de kaste hant	19	56				89 7
6	in de kaste hant	18	23				38 1
7	Chateau	46	50		2	2	24 1
8	in de kaste hant	73	72		3	3	35 8
9	in de kaste hant	10	61	69	11	1	74 9
10	in de kaste hant	7	67	68	8	1	82 9
11	in de kaste hant	4	71	73	5	1	66 8
12	in de kaste hant	11	80	79	13	2	70 1
13	in de kaste hant	0	87	16		3	77 8
14	in de kaste hant	61			2	2	81 1
15	in de kaste hant	1	28	12	1	1	57 7
16	in de kaste hant	1	12	68	1	1	10 5
17	in de kaste hant	2	48	40	2	3	23 6
18	in de kaste hant	3	46	66	3	1	97 3
19	in de kaste hant	68	20		3	1	19 1
20	in de kaste hant	79	24		3	6	2 5
21	in de kaste hant	2	59	69	2	1	77 2
22	in de kaste hant	13	35		1	9	5 8
23	in de kaste hant	43	40		1	7	1 1
24	in de kaste hant	80	62		3	6	9 8
25	in de kaste hant	1	53	69	1	3	02 2
26	in de kaste hant	84	26		2		48 1
27	in de kaste hant	45	17		2	6	7 2
28	in de kaste hant	4	90	46	5	2	35 2
29	in de kaste hant	27	39		1	2	35 6
30	in de kaste hant	21	32		1	2	2 3
31	in de kaste hant	11	30		1	3	15 3
32	in de kaste hant	42	33		1	2	25 4
33	in de kaste hant	15	67				63 7
Total		75	87	95	84	1	39 1

Opname van de index van de kaart.

Index

Nu du plan	Nature	Lieux dite	hectares	ares	centiares
1	Terre	unterste haus huff	2	1	43
2	idem	oberste haus huff	6	65	21
3	idem	Kieselkoul	2	76	89
4	pré	auf den pappert weide	1	91	05
5	Elang	Der weijer		19	56
6	aisance	Devant le Chateau		08	33
7	Chateau			44	50
8	Jardin			73	22
9	Verge	im Bongard die haus weide	10	01	69
10	Terre	auf der schleide	7	37	48
11	id	am Aachenerweg	4	71	93
12	id	auf den Aachenerweg	11	50	23
13	id	am Bourdrisch	0	87	16
14	pré	im Bourdrisch weide		61	28
15	id	auf der neuen weide	1	28	12
16	id	unterste dillarden	1	12	68
17	id	Oberste dillarden	2	45	40
18	Terre	Boven die dillarden	3	04	64
19	id	an die fchnkoul		68	26
20	id	auf der Kirschthurn		79	04
21	id	am bergweg	2	13	05
22	id	alte Kalckofen		43	35
23	id	Kleine pferdsmörder		43	40
24	id	Grose pferdsmörder		80	62
25	id	auf die hell	1	53	09
26	id	auf den drisch und die dreij morgen	1	84	24
27	id	in die hasekoul		45	17
28	id	in het gesdjen	4	90	46
29	Bois	in de moll		27	39
30	id	in de plat Bösche		21	88
31	id	van driescher Bösche		91	20
1bis		Falle entre le pré ..... la terre		22	33
9bis		La partie d'Chimin jagnam le Verge		13	67
Total			73	57	95